

Slesvigsk Parti

Haderslev Kommune

Sådan vil vi gøre en forskel

2026 – 2029

Det foreliggende partiprogram blev godkendt på opstillingsforsamlingen marts 2025, og danner grundlaget for Slesvigsk Partis politik for Haderslev Kommune i valgperioden 2026-2029

Indhold

➤ Hvem er vi?	4
➤ Sønderjysk politik	4
➤ For at styrke vores kommune	5
➤ Politik for det tyske mindretal	7
➤ By- og kommuneplanlægning	8
➤ Transportinfrastruktur	9
➤ Økonomi, Arbejdsmarked og Uddannelse	10
➤ Offentlig forvaltning og finanser	11
➤ Miljø, energi og affald	11
➤ Turisme	12
➤ Kultur	13
➤ Sport og Fritid	14
➤ Familier, børnehaver og skoler	15
➤ Unge	16

Hvem er vi?

Slesvigsk Parti står for et stærkt Sønderjylland.

Vi er det eneste regionale parti, og er derfor kun forpligtet over for Sønderjylland. Det betyder, at vi kan agere frit på tværs af overordnede ideologier uden forpligtelser til andre end os selv.

Vi arbejder pragmatisk for velfærd og udvikling i Sønderjylland. Vores progressive politik bygger på samarbejde - på tværs af partierne i kommunalbestyrelsen, kommunegrænserne i Sønderjylland og landegrænserne i regionen.

Vi har særligt fokus på det tyske mindretals interesser, herunder institutioner og foreninger, hvilket gennem brobygning og værdiskabelse også vil komme flertallet i Sønderjylland til gode.

Siden 2017 har Carsten Leth Schmidt repræsenteret Slesvigsk Parti (SP) i Haderslev Kommunalbestyrelse og været formand for Teknik- og Klimaudvalget, samt medlem af økonomiudvalget.

Sønderjysk politik

Vi har i over 100 år været både Sønderjyllands og det tyske mindretals parti.

Mange problemer stopper ikke ved de kommunale grænser, og vigtige ressourcer spildes pga. dobbelte strukturer i forvaltningerne. SP arbejder for at styrke samarbejdet mellem Sønderjyllands fire kommuner, og for at kommunerne udnytter samspillet på blandt andet det sociale og pædagogiske område, både ved udlicitering, indkøb og i turistindustrien. Vi har dertil et regelmæssigt samarbejde mellem vores politikere i Sønderjylland.

Haderslev ligger tæt ved grænsen. SP foreslår derfor mere samarbejde på tværs af grænsen, f.eks. i kultur- og erhvervslivet. Da Haderslev er medlem af Trekantområdet, kan kommunen få en brobyggerfunktion mellem Tyskland og Danmark og samtidig profitere af denne.

Den kulturelle diversitet er meget vigtig for os; vi arbejder derfor på at styrke det tyske mindretal og dets foreninger og institutioner, men ligeledes mennesker med indvandrerbaggrund. Disse bør kunne udleve

deres kultur her hos os indenfor samfundets rammer.

I vores landsdel har det tyske sprog en særlig status, men dette behøver ikke kun at gælde regionalt. Det er også vigtigt at styrke tyskkundskaberne i resten af befolkningen.

Vi arbejder for:

- Udvikling i hele Sønderjylland med udnyttelse af synergier og bevarelse af vores egn med dets særheder
- Det regionale tysk-danske samarbejde
- Den kulturelle mangfoldighed og åbenhed.

For at styrke vores kommune

Haderslev Kommune består af en god blanding af byer og landområder. Kommunen har potentiale som et etableret, grænsenært og tosproget erhvervsområde, som et attraktivt sted at bosætte sig og som et naturskønt turistmål. Vi bør investere mere i kommunens markedsføring for at kunne udnytte dette potentiale.

For befolkningen er kort afstand til arbejde, uddannelse, kultur, indkøb og favorable boligpriser af essentiel betydning. Derfor mener vi i SP, at **byplanlægning**, med konstruktiv byfornyelse og udnyttelse af særligt midtbyen, kan gøre områderne mere attraktive. På denne måde udnyttes byens "huller" – ubrugte bygninger og grunde – på en effektiv og klimavenlig måde. Det gælder for alle kommunens centerbyer.

Udgangspunktet for at kunne optimere og udvikle vores kommune er at sikre en god **infrastruktur for transport af alt fra data til personer og gods**. Infrastrukturen er vores kommunes bindeled og af afgørende betydning for erhvervslivet; kun med en god infrastruktur vil kommunen være attraktiv som hjemsted for nye og flere virksomheder.

Vi har fortsat brug for en progressiv **erhvervs politik** for at kunne udvikle og fremtidssikre det lokale erhvervsliv. Denne politik skal understøttes af en **arbejdsmarkeds- og uddannelses politik**, der sørger for den rette arbejdskraft.

En effektiv, borgernær og mere åben offentlig **forvaltning** vil også bidrage til erhvervslivets og borgernes tilfredshed med kommunen.

På grund af klimaforandringerne og dens følger er det blevet endnu vigtigere end nogensinde før at værne om **miljøet** og naturen. Vidtgående bæredygtige tiltag, såsom 100% omstilling til grøn **energi**, er nødvendige for at bremse klimaforandringerne. Nu skal vi ikke kun bremse en udvikling - men også tiltagende afværge følgerne af klimaforandringer med store investeringer. Disse udgifter må man søge at fordele så retfærdig som muligt mellem fællesskabet og nytte tager.

Begrebet bæredygtighed spiller en vigtig rolle på mange områder af kommunalpolitikken og har stor indflydelse på **turismen**. En bæredygtig udvikling af turismen i vores kommune vil både være god for vores lokale natur og for erhvervslivet, eftersom turismen vil sætte gang i vores økonomi.

Turisme og kulturstøtte hører nært sammen: en kulturelt aktiv kommune er også et attraktivt turistmål. Samtidig vil øget turisme også sætte gang i kulturelle institutioner og tilbud.

Gode **sports- og fritidstilbud**, attraktive **børnehaver** samt et bredt **skolemæssigt uddannelsestilbud** er med til at gøre Haderslev Kommune til et attraktivt sted for flere indbyggere, og det er derfor altid et fokuspunkt for Slesvigsk Partis aktive kommunalpolitik.

Unge mennesker har brug for en spændende og inkluderende **ungdomspolitik**, der giver dem medindflydelse på, hvordan deres liv og fremtid skal udfolde sig.

Vi skal have et aktiv ungeråd i Haderslev, og stemmeret fra 16-årsalderen til kommunalvalget ville også være et motiverende signal.

Et velfungerende fællesskab mellem gamle og unge, mellem mennesker med og uden handicap og mellem syge og raske er en berigelse. Derfor er det også vigtigt for os, at **ældre og mennesker med handicap** tilbydes moderne og effektive løsninger.

Vi kæmper for:

- En overordnet kommuneplan, der fremmer et optimalt og bæredygtigt samspil af industri, lokalt forankret erhvervsliv, husbyggeri og institutionstilbud.
- En kommune, der formår at skabe og opretholde kulturelle møde- og udvekslingssteder og sportsaktiviteter.

- At det tyske mindretal og dets kultur- og sprogkompetencer udnyttes som en aktiv del af erhvervslivet.

Politik for det tyske mindretal

Det tyske mindretal er fast forankret i Sønderjylland og bidrager til at øge den kulturelle mangfoldighed i landsdelen gennem sine institutioner og foreninger. Det er med til at give vores hjemegn en speciel karakter.

Det tyske mindretals kultur er i sig selv værdifuld og fortjener anerkendelse, beskyttelse og støtte.

De tyske skoler, børnehaver, biblioteker, foreninger og kulturelle foranstaltninger er principielt åbne for alle og er derfor også en berigelse for det danske flertal.

Samtidig er de tyske institutioner af grundlæggende betydning for det tyske mindretal, og mindretallet er berettiget til lige vilkår, som er fastlagt i bla. København- Bonn erklæringerne.

Grænseregionen er i hele verden et hyppigt fremhævet eksempel på fungerende mindretal og grænseregion.

SP arbejder for, at det tyske mindretal får fuld ligestilling for alle sine medlemmer og institutioner på det kulturelle og sociale område.

Det tyske sprog har dybe rødder i Sønderjylland og er ikke et fremmedsprog. Det er det tyske mindretals officielle sprog, og det danner grundlaget for brobyggerfunktionen mellem Danmark og Tyskland. At fremme sproget her vil desuden bane vejen for bedre sprogfærdigheder i hele regionen.

Denne enestående kulturelle og sproglige mangfoldighed i Sønderjylland skal være synlig, f.eks. gennem tosprogede byskilte og flersprogede infotavler. Vi støtter op om Bund Deutscher Nordschleswigers sprogpolitik.

Vi kæmper fortsat for:

- At tyske institutioner opnår samme støtte som de danske, også ved investeringstiltag, men også fri tilgang til kommunale faciliteter.
- Kommunal støtte til aktiviteter drevet af det tyske mindretal, ligeværdig

med flertallet.

- Styrkelse af de venskabelige relationer med Tyskland.

By- og kommuneplanlægning

Vores bycentre i Gram, Vojens og Haderslev mister fortsat betydning pga. onlinehandel, butiksdød og virksomhedsflugt. Tendensen til hjemmearbejde skaber flere tomme skriveborde, og urbaniseringen truer, da mange flytter til større byer i landet, regionen eller kommunen.

SP arbejdede i den forrige valgperiode på at bremse og ændre denne tendens gennem:

- En bæredygtig udvikling i Haderslev, der sikrer et stabilt grundlag for erhvervslivet og højere livskvalitet for indbyggerne.
- Prioritering af byggeprojekter ved Jomfrustien, i centrum og ved Damparken, herunder forbindelsen mellem Dammen og havnen.
- Udnyttelse eller nedrivning af tomme og faldefærdige bygninger.

I den kommende valgperiode ønsker SP at fremme positive udviklinger gennem:

- En bæredygtig udvikling af landsbyerne, der sikrer erhvervslivets grundlag og livskvalitet for indbyggerne. Planer kan udarbejdes som områdefornyelsesplaner i samarbejde med lokalbefolkningen.
- Omdannelse af midtbyerne til mødesteder, hvor forvaltning, handel, kultur, fritid, gastronomi og engagerede indbyggere samarbejder om at skabe et aktivt byliv.
- Understøttelse af detailhandlen, fx ved at støtte udvidelse af forretningsmodeller eller specialisering.
- Ombygning af tomme kontorer til boliger.
- Indretning af servicecentre og mødesteder på landet.
- Støtte til vedligeholdelse og renovering af bygninger og grunde i by og land.
- Måltrettet støtte til sociale netværk og foreninger.

Transportinfrastruktur

En bæredygtig udviklingsplan for trafiksystemerne i kommunen vil føre til et bedre flow i trafikken, attraktive offentlige samlingssteder med kortere køreafstand, og et sundere liv i kommunen. Samtidig vil man fremme den hurtige og nemme adgang til bopæl og arbejdspladser både nord og syd for grænsen i den eksisterende infrastruktur.

Derfor har SP i den sidste valgperiode arbejdet aktivt for:

- Moderne, attraktive og miljøvenlige løsninger for eksempel fuld omstilling til elektriske busser.
- Indrette knudepunkter, der understøtter sammenhæng mellem transportmidler og kobler bus, cykel og samkørsel på en nem måde.
- Billige rejsekort til den offentlige transport i den kommunale og regionale trafik, særligt for de ældre og studerende.
- Opsættelse af fodhvilere og cyklist gelænder ved flere lyskryds i byen.
- Yderligere fartbegrænsninger og en forbedring af trafiksikkerheden ved brug af alternative vejbanemarkeringer, f.eks. dobbelte midterstriber eller markeringer brugt i forbindelse med "2-minus-1-veje".

Og derfor vil SP i den kommende valgperiode fortsat arbejde for:

- Udvidelse af den offentlige lokaltrafik med billige billetpriser og gode køreplaner.
- En regelmæssig og direkte busforbindelse mellem Haderslev og Flensborg via Aabenraa (inkl. check-ind-muligheder både fysisk på perronen i Flensborg station og digitalt i Rejsekort-appen syd for grænsen).
- En direkte busforbindelse til Billund lufthavn (gerne i forbindelse med ovennævnte forbindelse mod Flensborg).
- Bedre koordination mellem bybusserne, fjerntrafikken, og de regionale busser. Derudover ønsker vi en udvidelse af Flextrafikken, så den bedre kan tilpasses individuelle transportbehov. Takstsystemet skal tilpasses, så alle har råd til at bruge flextrafik.
- At der fortsæt laves flere sikre cykelstier. Derudover ønsker vi, at flere velfungerende cykelstier tilknyttes den offentlige trafik, og at der laves såkaldte cykelmotorveje ude i lokalsamfundet. Til dette formål skal der i valgperioden lægges mindst 10 millioner kr. til side, som f.eks. skal bruges

på oplyste cykelstier mellem Jegerup og Vojens samt mellem havnen og Nederbyvænget/Vester Riis.

- Anskaffelse af "kør-med-bænke" (blafferstoppesteder), først og fremmest ude i lokalsamfundet.
- Anvendelse af støjreducerende asfalt, der hvor det giver mening.

Målet er at gøre den samlede trafik i Haderslev Kommune mere miljø- og brugervenlig.

Økonomi, Arbejdsmarked og Uddannelse

For Haderslev kommunes fremtid er det nødvendigt, at kommunen ikke kun bliver et mere attraktivt bosted, men at den også bliver mere attraktiv som hjemsted for virksomheder. Dette ville styrke arbejdsmarkedet og aktivt modvirke affolkningen. Eksisterende erhvervs- og industrivirksomheder såvel som landbruget skal styrkes.

SP ønsker derfor:

- Nye tiltag, der skal sikre et gunstigt investeringsmiljø, så som specifikke skattefordele for nystartede virksomheder og iværksættere, især indenfor teknologiske og bæredygtige brancher.
- Måltrettet samarbejde med videregående uddannelser og deres studerende, for at udvikle nye ideer og øge kommunens popularitet, bla. ved mere åben tilgang til uddannelsesstederne og en kommunal og erhvervsmæssig interesse i de unge.
- At der skabes netværksstrategier på tværs af fagområder ved ensartede problemstillinger. Dette kan lade sig gøre gennem en overordnet teknologisk rådgivning.
- Oprette innovationscenter i kommunen i samarbejde med lokale uddannelsessteder

For at øge beskæftigelsen i kommunen skal betingelserne for jobsøgende forbedres, mens minoritetsgrupper, såsom mennesker med indvandrerbaggrund og socialhjælpsmodtagere, skal integreres og tilbydes

flere uddannelsesmuligheder.

SP foreslår derfor:

- En udvidet og mere fleksibel udformning af kommunale danskkurser for indvandrere- også digitalt.
- En strategi for mere attraktive uddannelses tilbud tilpasset arbejdsmarkedet for de unge, såvel som alternative opkvalificering muligheder i samarbejde med institutioner og det lokale erhvervsliv.
- En bedre, individuelt tilpasset rådgivning for den enkelte ledige via jobkonsulenter.

Offentlig forvaltning og finanser

Slesvigsk Parti støtter en afbalanceret finans- og skattepolitik, der prioriterer forebyggende tiltag for at sikre en langsigtet finansiering. Kommunens serviceydelser skal svare til de gældende økonomiske muligheder. Derudover kan kommunens offentlige serviceydelser suppleres med private udbydere, hvis dette er hensigtsmæssigt.

Vi ønsker, at der i forvaltningen opstår en kultur, der er åben overfor forbedringer. På denne måde vil forvaltningseffektiviteten og fleksibiliteten forbedres. Hermed ønsker vi udtrykkeligt, at man tager ved lære af andre offentlige forvaltninger og videnscentre, og at der arbejdes tværfagligt.

SP kæmper for:

- Mere aktiv borgerdeltagelse.
- Konstruktiv udnyttelse af borgerforslag.
- En gennemskelig forvaltnings- og finanspolitik.
- Have fokus på at have de rigtige mennesker i kommunale lederstillinger.
- Skattesænkninger gennem en fortsat øget aktivitet i kommunen.

Miljø, energi og affald

Vi ønsker en ren, bæredygtig og artsrig natur. Det indebærer en målrettet indsats for at beskytte biodiversiteten, reducere forurening og styrke grønne områder i både by og land.

Haderslev Kommune har med sin klimaplan sat en klar retning mod klimaneutralitet senest i 2050. Det kræver en ambitiøs indsats, hvor både kommune, erhvervsliv og borgere arbejder sammen gennem Fjord og Dam Samarbejdet og arbejdet i Den Grønne Trepert

SP vil arbejde for:

- Udbygning af vedvarende energi, særligt sol-, vind- og biogasanlæg – med lokale borgere som medejere, så værdiskabelsen forbliver i nærområdet.
- Grøn varmeforsyning gennem fjernvarmeudbygning i byerne og fællesvarme i større landsbyer for at sikre nem, billig og klimavenlig opvarmning.
- Energibesparelse i både kommunale og private bygninger, herunder bedre isolering og intelligent energistyring – Haderslev Kommune skal gå forrest som et grønt forbillede.
- Fremme den grønne transport med fokus på el-biler, kollektiv trafik og ved at gøre Haderslev til en cykelkommune.
- Øget skovrejsning og bytræer – kræver en målrettet indsats for nye træer i byerne udover en understøttelse af skovrejsning i den grønne trepart.
- Renere vandmiljø i Dammen, fjordene og Lillebælt skal fortsættes i Dam og Fjord samarbejdet for at genskabe badevand og god økologisk tilstand i alle søer, vandløb og farvande i kommunen.
- Affaldsforebyggelse og oprydning – flere affaldsstationer og informationskampagner for at mindske affald i naturen.

Med disse initiativer ønsker SP at sikre en grønnere og mere bæredygtig fremtid for Haderslev Kommune – i tæt samarbejde mellem borgere, virksomheder og kommune.

Turisme

Haderslev Kommune er en perle af kultur og natur, og vi vil styrke den bæredygtige turisme, så Haderslev for alvor bliver en attraktiv destination for besøgende. En dynamisk turistindustri skaber liv i lokalsamfundet, styrker erhvervslivet og giver en økonomisk og kulturel gevinst til hele kommunen.

Samtidig ser vi en oplagt mulighed for at udnytte det tyske mindretals sprogfærdigheder til at skabe en endnu mere inkluderende og international turistoplevelse.

SP vil derfor arbejde for:

- ▶ Sammenhængende og attraktive oplevelsespakker: I samarbejde med private og offentlige aktører vil vi udvikle koordinerede aktivitetstilbud, f.eks. et digitalt "turistpas" med rabatter og transportmuligheder.
- ▶ Vedligeholdelse af vore attraktive strande, opførelse af badebroer og en bæredygtig udvikling af sommerhusområderne.
- ▶ Bevarelse af historiske bygninger i byerne og på landet, bl.a. gennem støttefonde med samme formål.
- ▶ Midler til særlige aktiviteter, såsom nationale og internationale mesterskaber og kongresser.
- ▶ Udvidelse af vandrestier i hele kommunen, f.eks. ved Dammens nordside og ved fjordens sydside.
- ▶ Udvidelse af miljøvenlige vandveje til kanoer, kajaker og robåde i samråd med foreninger for vandsport og naturstyrelsen. Det kunne f.eks. være en kajakrute fra Årøsund til Gram.
- ▶ Udarbejdelse af en USP (Unique Selling proposition/ et unikt salgsargument), som har til formål at få flere turister til kommunen gennem bedre markedsføring: f.eks. "Ferie i, ved og på vandet".
- ▶ Udvikle en digital byvandring bl.a. ved brug af QR coder på dansk, tysk og engelsk.

Kultur

Kulturen er med dens mange facetter – såsom kunst, dannelse og historie – et "offentligt gode", som vi bør påtage os ansvaret for. Et afbalanceret kulturtilbud i Haderslev Kommune bør holdes i live, både for indbyggernes og for turisternes skyld, og dette kræver derfor særlig understøttelse. Den demografiske udvikling er her en udfordring, som vi skal tage hensyn til.

SP kæmper for:

- ▶ En udvidet og projektorienteret kulturstøtte, også hvad angår musik og kunst, som forlængelse af den institutionelle støtte. Disse projekter

kunne f.eks. indbefatte udviklingen af en elektronisk guide til byvandring, mobile pop-up museer til brug i skolerne og målrettet musik- og kunstundervisning, også for de yngste børn.

- At samarbejdet mellem Museum Sønderjylland og Destination Sønderjylland fortsættes.
- Markedsføring af den kommunale kulturarv i museerne i Årøsund, Haderslev og Gram som en koordineret og afstemt museums-klynge.
- En sikker finansiering af Haderslevs kulturelle ikoner: Teatret Møllen og Kløften Festivalen.
- En konkret kontaktperson til at rådgive, støtte og sammenkoble indbyggere, foreninger og institutioner for at udvikle nye kulturinitiativer, som f.eks. Museernes lange nat.
- På nuværende tidspunkt er finansieringspuljen for projekter med Wittenberg 10.000 kr. Projekter med vores tyske venskabsby bør øges til 250.000 kr.

Sport og Fritid

Sport og fritidsaktiviteter er ikke bare med til at øge borgernes livskvalitet, men de er samtidig også vigtige for erhvervslivet. Foreninger gennemfører mange sportslige og sociale arrangementer, hvilket gør dem til en central del af fritidslivet. Disse arrangementer ville have været meget ressourcekrævende, både økonomisk og bureaukratisk, hvis staten skulle have varetaget dem alle.

Derfor skal foreningsliv og aktiviteter understøttes endnu mere.

SP foreslår:

- En afbalanceret støttepolitik for elite- og fritidssport.
- Konkret støtte til aktiviteter og arrangementer for de ældre, bl.a. gennem en udvidelse af den succesrige Haderslev Ordning.
- Målrettet understøttelse af sports- og fritidstilbud for mennesker med handicap.
- Særlig starthjælp til niche-sportsgrene.
- Særlige tilskud til styrkelse af et attraktivt foreningsliv på landet.
- Tilskud til foreninger for uddannelse af trænere.

- Målrettet videreudvikling af støtteinitiativer for unge sportsudøvere efter Talentcenterets principper.
- Byggeri af et nyt vandland med forskellige aktivitetsmuligheder ved havnen i Haderslev.

Familier, børnehaver og skoler

Vores børn er vor fremtid. Derfor er støtte og omsorg for børn af stor betydning. Kvaliteten har prioritet, og det må gerne koste noget. Det er vigtigt, at alle børn får god pleje og støtte.

Den Tyske Skole og Det Tyske Bibliotek i Haderslev bør udnyttes bedre på grund af deres bemærkelsesværdige tysk-kompetencer.

Kommunens private skoler, heriblandt Den Tyske Skole, er en del af det samlede uddannelsesstilbud og bidrager dermed til at gøre kommunen mere attraktiv og mangfoldig. Det blev bl.a. tydeligt under bølgen af tilflyttere fra Tyskland, som stadigvæk er i gang, men hvor Haderslev Kommune kun får den mindste del blandt alle sønderjyske kommuner. Indsatsen skal derfor øges.

Derfor har SP i den sidste valgperiode arbejdet aktivt for:

- At udvide Den Tyske Skoles kapacitet for at optage børn fra tilflyttende familier.
- At Det Tyske Bibliotek blev en del af Haderslev bys kulturelle hjerte - kulturhuset Bispen og er på den måde både mere synligt og lettere at bruge for alle befolkningsdele.

Men arbejdet er ikke færdigt og derfor vil SP i den kommende valgperiode fortsat arbejde for:

- Folkeskoler og privat- og friskoler i kommunen skal være moderne, så de både bygningsmæssigt og pædagogisk er up to date.
- Tyskundervisning fra 1. klasse ligesom i projektet "Tidlig Tysk".
- Gratis svømmeundervisning for alle børn i kommunen ved effektiv udnyttelse af svømmehallerne.
- En høj normering i børnehaverne, også for at kunne hjælpe både

udsætte børn og deres familier så tidligt som muligt.

- Klassestørrelser, som er under landsgennemsnittet, for at sikre inklusion af elever med vanskeligheder, og for at forbedre læringsprocessen for alle elever.
- Mere støtte for at fremme børn og unges kunstneriske, musikalske og sportslige kompetencer.
- At institutioner får bedre og mere brugervenlige åbningstider.
- En afbalanceret fordeling af børn med indvandrers- og flygtningebaggrund ved inddelingen af klasserne.

Unge

Unge mennesker har brug for sikkerhed og tryghed, for nemmere at kunne opnå deres håb og drømme. Alle unge bør have lige muligheder for udvikling, idet de modtager hjælp, vejledning og støtte.

Børn, i særdeles efter SFO-alderen, har brug for gode fællesskaber. Her kan de både få gode venner og opdage og styrke deres interesser.

SP foreslår:

- Anskaffelse af attraktive aktivitetsmuligheder – også på landet – såsom udstyr til esport, ungdomsklubber og aftenskoler.
- En øget sikkerhed for unge i nattelivet, der skal udarbejdes i et samarbejde mellem eksperter og de unge selv, fx via Ungerådet.
- Gratis psykologhjælp til unge, som det praktiseres i Aabenraa og Sønderborg.
- At valgretsaldern ved kommunalvalg sænkes til 16 år.
- Oprettelse af en stilling, hvor en pålidelig og erfaren kontaktperson kan hjælpe unge med vanskeligheder, fx. rådgivning om økonomi og budgettering når man flytter hjemmefra
- Praktikpladsgaranti, samarbejde om praktikpladser med lokale virksomheder og også tænke hen over landegrænsen.
- Ungdomsboliger til overkommelige priser
- Vi skal støtte et aktiv Ungeråd i Haderslev og unge mennesker skal trives og have muligheder i Sønderjylland. Ældre, mennesker med handicap

og sundhed

Slesvigsk Parti støtter en retfærdig social velfærd. Alle mennesker i kommunen skal have mulighed for at leve et selvbestemt liv, og Haderslev Kommune skal byde på de bedste mulige rammer.

Kommunen har mange vigtige opgaver i sundhedssektoren, dette gælder i særdeleshed for forebyggelses- og rehabiliteringsområdet. Udgifter til forebyggelse er en investering i den fremtidige sundhed, og er derfor billigere i det lange løb.

Aktivering af enlige ældre har en forebyggende effekt. Dette kan ses af 65+ ordningerne.

SP kræver:

- Sikring af den relevante lægehjælp i samarbejde med regionen, hvad enten der er behov for læger, speciallæger eller vagtlæger.
- Udvidelse af de succesfulde akutteams i kommunal regi.
- En forbedret mulighed for fleksibel og omsorgsfuld hjemmepleje med mere hensyn til den enkeltes behov. Hjemmeplejen er som regel den bedste og billigste form for pleje.
- At ældre og mennesker med handicap, der ikke længere er i stand til at bo hjemme, tilbydes forskellige alternativer i forhold til pleje (plejehjem, beskyttede boliger, bofællesskaber osv.).
- En bedre rådgivning til ældre, mennesker med handicap og deres familiemedlemmer, samt at koordineringen mellem plejepersonale, sygeplejersker og læger forbedres.
- En løbende forbedring af samspillet mellem kommunen og frivillige.
- At fremme andre former af at bo sammen, bl.a. bofællesskaber for flere generationers, "olle kolle" eller handicappede mennesker.
- At sikre væresteder og andre muligheder for udsatte mennesker finansielt og personelt.

Siden 2017 har Carsten Leth Schmidt repræsenteret Slesvigsk Parti (SP) i Haderslev Kommunalbestyrelse og været formand for Teknik- og Klimaudvalget, samt medlem af økonomiudvalget.

